

Octubre 2018

PILOTA A L'ESCOLA: MATERIAL DIDÀCTIC PER ALS CENTRES EDUCATIUS

EDICIÓ 2018-2019

FEDERACIÓ DE PILOTA VALENCIANA
COORDINACIÓ DE PILOTA VALENCIANA

ÍNDEX:

1. INTRODUCCIÓ (Pàg. 3)

2. OBJECTIUS DEL PROJECTE 2018-2019 (Pàg. 4)

3. REUNIÓ AMB ELS DOCENTS (Pàg. 5)

4. OBJECTIUS A TREBALLAR ALS CENTRES EDUCATIUS (Pàg. 6)

5. ESTRUCTURA DEL CAMPIONAT (Pàg. 7)

6. NOCIONS BÀSIQUES SOBRE LA PILOTA VALENCIANA (Pàg. 9)

7. RECULL DE JOCS D'INICIACIÓ DE PILOTA VALENCIANA (Pàg. 15)

8. CURRÍCULUM EDUCATIU (Pàg. 22)

9. BIBLIOGRAFIA RELATIVA A L'APRENTATGE PILOTA VALENCIANA
(Pàg. 26)

10. ENLLAÇOS WEB D'INTERÉS (Pàg. 27)

11. QÜESTIONARI DE SATISFACCIÓ (Pàg. 28)

12. PROTOCOL FUNCIONAMENT FEDERACIÓ – CENTRES EDUCATIUS
(Pàg. 29)

ANNEX I: PROTECCIÓ PER A INICIACIÓ (Pàg. 30)

ANNEX II: NORMATIVA DEL CAMPIONAT (Pàg. 31)

ANNEX III: TUTORIAL JOCSE (Pàg. 36)

1. INTRODUCCIÓ

El programa Pilota a l'Escola és un programa que naix l'any 2005 des de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport amb la finalitat d'introduir la pilota valenciana en els centres educatius de la Comunitat Valenciana i que la Federació de Pilota Valenciana, com a entitat pública reconeguda oficialment per promocionar el nostre esport, s'encarrega d'aplicar-lo, coordinant i organitzant les diferents activitats sota la col·laboració i supervisió del departament de Coordinació de Pilota Valenciana de la DGE.

Per al curs 2018-19, es reprén el funcionament del programa. Els destinataris seran: 4t curs, en primària i 1^r i 2n d'ESO, en secundària.

Aquest programa suposa el primer contacte amb la pilota valenciana per a la gran majoria de l'alumnat que d'aquesta forma coneix i pràctica el nostre esport nacional. A més, els alumnes adquireixen els valors de l'esport i més concretament els que transmet la pilota valenciana, entre els quals destaquem, a més dels psicomotors inherents a qualsevol esport, els valors psicològics: l'ambient tradicional en la pilota potencien les millors psíquiques, ja que aquest ambient es caracteritza per la manca d'individualisme i poc protagonisme de la competitivitat, cosa que fa que aparega la solidaritat i la cooperació, els valors socials com la convivència, respecte, integració o tolerància, els valors culturals i històrics derivats de la tradició centenària al País Valencià o valors lingüístics com la riquesa de vocabulari o diversitat idiomàtica.

L'estimació per a enguany és augmentar i aplegar a tots els centres que han sol·licitat el programa, es farà una sessió de pilota en 489 centres educatius de primària i 35 centres educatius de secundària.

Sense dubte, aquesta edició de pilota a l'escola farà que coneguen el nostre esport a milers d'alumnes de primària i secundària de la mà sempre dels millors professionals que ha donat el nostre esport, sempre acompanyats dels tècnics de la Federació de Pilota Valenciana. Ells seran els encarregats de transmetre als nostres alumnes tots els valors de la pilota.

Així, el que pretenem és que els docents incloguen la pilota dins de la seua programació d'aula.

2. OBJECTIUS DEL PROJECTE 2018-2019

2.1. Objectius generals

- Ensenyar al nostre alumnat l'esport nacional dels valencians
- Transmetre al professorat dels centres educatius les possibilitats educatives, socials i culturals de l'esport de la pilota valenciana:
 - Valors: el pacte, noblesa (esport de cavallers), bonhomia (compartir vestidor i material de joc), honradesa (alçar el braç quan es juga de roí o et pega damunt), patrimoni cultural (arquitectònic, escultòric i pintòric), sociolingüístics (vocabulari específic, frases fetes), etc.
 - Habilitats motrius mitjançant la pràctica esportiva de la pilota valenciana.

2.2. Objectius específics

- Transferir de forma real la pilota valenciana a les escoles.
- Crear una vinculació i coordinació real entre els centres educatius, els ajuntaments i els clubs de pilota valenciana.
- Fer possible que el professorat d'EF i el seu alumnat coneguen els membres del club del municipi, especialment, els monitors de l'escola de pilota.
- Preparar el professorat d'EF per poder dur a terme les diferents fases del campionat de Pilota a l'Escola en les condicions necessàries d'èxit.
- Familiaritzar-se amb els aspectes bàsics de la pilota valenciana:
 - Normativa
 - Colps bàsics
 - Tanteig (15-30-VAL-JOC)
 - Posicions de joc (REST-MITGER-PUNTER)

3. SESSIÓ PER A DOCENTS

S'inicia un nou curs PILOTAIRE que començarà amb la reunió preparatòria per als professors i amb l'entrega del material oportú perquè puguin conèixer tot el que envolta el món de la pilota.

La inscripció es realitzarà mitjançant el formulari d'inscripció que es troba al portal web del programa PILOTA A L'ESCOLA. Dur a terme la inscripció, suposa el compromís de participar en la totalitat del campionat, durant totes les seues fases.

La reunió se celebra el dimarts, 30 d'octubre de 2018, a les 11.00, a la seu de la Federació de Pilota Valenciana amb el següent ordre del dia:

1. Introducció al programa de Pilota a l'Escola
2. Explicació de l'estructura del campionat i la seua normativa
3. Cronologia de les fases
4. Distribució per seus
5. Precs i preguntes

Es pretén fer una posada en comú de les opinions de l'edició anterior i la proposta feta enguany, per millorar l'organització i execució del campionat.

També aprofitarem per a fer l'entrega del lot de material que consisteix en 5 pilotes de badana de 27 g., que els professors aprofitaran per a dur a terme la fase intracentre.

4. OBJECTIUS A TREBALLAR ALS CENTRES EDUCATIUS

Abans de l'inici de la fase intercentres, l'alumnat haurà d'haver assolit uns objectius bàsics per facilitar la celebració de les jornades de competició, així com gaudir al màxim d'aquestes, sense malentesos. Els objectius són els següents:

- ❖ Aprendre a protegir-se ambdues mans amb les seues pròpies proteccions. L'alumnat haurà de tindre proteccions per poder jugar. *(ANNEX I)*
- ❖ Conèixer quines són les modalitats de pilota valenciana, quines són les que juguen els professionals i els seus espais de joc.
- ❖ Conèixer quines són les modalitats que més es practiquen a la seua comarca o la seua localitat.
- ❖ Conèixer les normes bàsiques del raspall.

En el punt 10 d'aquest dossier, disposeu d'una sèrie d'enllaços per tal que els alumnes puguen traure informació actual o històrica de la pilota.

A més, aquest dossier inclou una relació de les escoles de pilota més properes al vostre centre, per tal que, en cas de necessitar alguna informació o continuar la formació de l'alumnat fora del centre, tingueu la possibilitat de contactar amb els responsables.

En aquest dossier teniu a l'abast una sèrie d'exercicis i jocs d'iniciació a la pilota valenciana per tal que l'alumnat puga haver tingut experiència de pilota abans de la sessió de Pilota a l'Escola.

5. ESTRUCTURA DEL CAMPIONAT

Tot i que el format del programa és d'una competició, la idea és crear un marc de convivència entre centres i alumnes, al voltat de la pilota valenciana. Hem decidit utilitzar aquest format perquè pensem que és el més motivador per a l'alumnat amb aquestes edats.

Aquesta edició s'estructura en tres fases:

- Fase intracentres: Cada institut farà la competició que necessite per comunicar, com a màxim, el dia 17 de febrer a les 23.59 h els 4 equips que s'han de presentar en la següent fase.
- Fase Intercomarcal (del 20 de febrer al 10 d'abril). Els equips dels centres guanyadors de la fase anterior, s'enfronten amb els d'altres centres pròxims en un sistema de competició tipus trobada que serà organitzada per la Coordinació de Pilota Valenciana de la DGE i controlada pels tècnics de la Federació de Pilota Valenciana.
- Fase Final (9 de maig a Massalfassar): els equips que han superat totes les fases competiran per grups i els dos primers classificats jugaran la gran final.

La proposta de calendari per celebrar les jornades en cada seu és el següent:

Dia: 20 de febrer

Lloc: Trinquet de l'UPV (València)

Dia: 22 de març

Lloc: Trinquet d'Ontinyent

Dia: 26 de febrer

Lloc: Trinquet de Canals

Dia: 27 de març

Lloc: Trinquet El Campello
(Poliesportiu)

Dia: 7 de març

Lloc: Trinquet de Xeraco
(Poliesportiu)

Dia: 2 d'abril

Lloc: Trinquet de Castelló
(Poliesportiu el Sindical)

Dia: 5 de març

Lloc: Trinquet de Dénia
(Poliesportiu)

Dia: 4 d'abril

Lloc: Poliesportiu de Massalfassar

Dia 20 de març

Lloc: Trinquet de Petrer
(Poliesportiu)

Dia: 10 d'abril

Lloc: Trinquet de Montcada (Ciutat
de la pilota)

La proposta de distribució dels centres per seus, tenint en compte les infraestructures i

la logística de què es disposa, així com la proximitat dels centres a cadascuna d'elles:

UPV		PETRER	
Ciutat de València	2	Baix Vinalopó	1
IES EL GRAO	València	IES LA FOIA D'ELX	Elx
IES Benimàmet	Benimàmet		
Ribera Baixa	1	Alcoià	1
IES JOAN FUSTER	Sueca	IES LA CREUETA	Onil
Horta Sud	1	Alacantí	1
SAN ANTONIO DE PADUA II	Catarroja	IES MARE NOSTRUM	Alacant
		Mitjà Vinalopó	1
		IES EL VINALOPÓ	Novelda
XERACO		ONTINYENT	
Safor	4	Vall d'Albaida	4
SAN JOSÉ HHDC	Tavernes de la Valldigna	COL·LEGI LA CONCEPCIÓ	Ontinyent
SAN JOSÉ DE LA MONTANYA	Oliva	IES JAUME I	Ontinyent
CENTRE PRIVAT LOS NARANJOS	Gandía	SECCIÓ DE L'IES JOSEP DE LA RIBERA	Pobla del Duc
IES VALL DE LA SAFOR	Vilallonga	IES VERMELLAR	Olleria
CANALS		CASTELLÓ	
Ribera Alta	4	Foia de Bunyol	1
IES CONSUELO ARANDA	Alberic	COLEGIO SAN JOSÉ DE LA MONTAÑA	Xest
IES PERE D'ESPLUGUES	Pobla Llarga		
IES CÀRCER	Càrcer	Plana Baixa	1
COL·LEGI HERNÁNDEZ	Castelló de la Ribera	IES LLOMBAI	Borriana
Costera	1	Baix Maestrat	1
COL·LEGI CLARET	Xàtiva	IES RAMON CID	Benicarló
DÉNIA		MASSALFASSAR	
Marina Alta	3	Horta Nord	6
IES N.º 3	Dénia	COL·LEGI PARROQUIAL DON JOSE LLUCH	Alboraia
IES PEDREGUER	Pedreguer	IES ESCULTOR EN FRANCESC BADIA	Foios
SECCIÓ DE L'IES ENRIC VALOR A ORBA	Orba	CENTRE EDUCATIU GENÇANA	Godella
		IES SANTA MARIA MARIANSITAS	Alboraia
		ESCOLA LA MASIA	Museros
			Alpont
MONTCADA		CAMPELLO	
Horta Nord	2	Marina Baixa	1
COLEGIO SAN JOSÉ	Montcada	IES LA MALLADETA	Vilajoiosa
IES ENRIQUE TIerno GALVÁN	Montcada	IES MARCO ZARAGOZÁ	Vilajoiosa
Plana d'Utiel	1	Plana d'Utiel	1
IES NÚMERO 1	Requena	IES PASCUAL CARRION	Sax

La normativa que regula la competició es troba en l'Annex II que ve adjunt al dossier.

6. NOCIONS BÀSIQUES SOBRE LA PILOTA VALENCIANA

HISTÒRIA

L'ANTIGUITAT

Esports de pilota n'hi ha hagut des de fa molts anys. A Europa es té constància des de l'Antiga Grècia gràcies a la troballa d'un fris anomenat *Fenninde*. En aquest es representa el que s'intueix com una partida a la modalitat de *ratlles*. Donada la semblança a les modalitats practicades als territoris europeus com Flandes, Picardia, Frísia, Piemont, Toscana o ací, fa pensar en un origen comú.

A la Xina o a l'Amèrica precolombina també s'han practicat jocs de pilota, però les seues descripcions són més manifestacions religioses que esportives o no tenen una relació directa amb la *pilota valenciana*.

EDAT MITJANA

Desde Grècia fins al s. XII, existeixen poques referències històriques envers la pilota a Europa. És a l'entrada d'aquest segle quan ens retrobem amb la història de la pilota, fonamentalment a l'antic regne de França. Aquest joc adquireix una gran popularitat prenent com a denominació *Jeu de paume* (joc de palma). Aquest joc era jugat als carrers, però també en recintes tancats (*tripots*) dividits per una xarxa, per sobre la qual havia de passar la pilota. Tenia altres aspectes en comú amb la pilota valenciana, per exemple que es colpejava amb la mà nua i la puntuació era molt pareguda a la valenciana. L'any 1292 hi havia a París 13 tallers de fabricació de pilotes, de manera que queda palesa la seua popularitat.

Al segle XVI, Joan Lluís Vives compara en els seus *Diàlegs* les maneres de jugar a pilota de França i de l'antic Regne de València. Acaba concloent que, malgrat lleus diferències, les regles eren les mateixes.

A la Corona d'Aragó, va ser un joc molt popular practicat per membres de la noblesa i fins i tot reis. Per exemple, en 1305, l'humanista Arnau de Vilanova aconsellà al rei Jaume II la pràctica de pilota pels beneficis que tenia sobre la seua salut. Si bé, aquest èxit va ser motiu de prohibicions, per exemple, l'any 1391 a la ciutat de València i a altres poblacions, per a evitar conflictes (abandonament del lloc de treball, blasfèmies, entrebancs als vianants, excés d'apostes) entre els jugadors es va arribar a prohibir la seua pràctica en els carrers. La classe noble, per distingir-se de la classe popular va començar a construir recintes tancats (*trinquets*) i a mitjan segle XVI hi ha censats a València 13 trinquets.

En el segle següent i tot i les constants prohibicions, les classes populars continuaren practicant la pilota, i les classes acabalades l'abandonaren (fóra per diferenciar-se'n, fóra per passar a esports de nova pràctica com el tenis). La pilota a mà va ser doncs, un esport menystingut i dominat per les apostes i els desafiaments locals.

ÈPOCA MODERNA

Durant el segle XIX es produeix un gran auge de la pilota valenciana. Es multiplica la construcció de trinquets per tota la geografia valenciana. Els periòdics del Cap i casal comencen a oferir cròniques de partides, majoritàriament als trinquets com el de *Pelaio* (1868), però també al carrer.

Però la vertadera revolució la provocà El Nel de Murla el 1902. Col·locà una corda de vora 2 m d'altura al mig d'un trinet i va inventar la modalitat de l'Escala i corda. Fins aleshores als trinquets es jugava com al carrer, a ratlles. Al seu torn, conseqüència de la Guerra de Successió, la noblesa va abandonar l'esport per culpa de la tendència a mirar i imitar allò que hi ha fora de les mateixes terres, com ara castellanitzar-se.

A partir dels anys 60, a causa de la conjuntura, comença la decadència pel que fa a la popularitat d'aquest esport: desaparició de trinquets, limitacions i prohibicions dutes a terme per les polítiques franquistes, aparició de l'automòbil que transita constantment pels carrers i ocupa espai en aquests, auge dels diferents esports considerats "majoritaris", etc.; deixen a l'ombra la Pilota Valenciana.

EN L'ACTUALITAT

Els anys 70 i 80, en aquell moment de decadència i manca d'al·licients, la pilota torna a ressorgir, i es pot dir que és gràcies a un pilotaire, el *Genovés I*, el carisma del qual atrau nombrosos aficionats i els retorna al trinet.

El 1985, naix la *Federació de Pilota Valenciana*. La pilota deixa de ser un joc per convertir-se en un esport institucionalitzat. Totes les modalitats de la pilota comencen a promoure's amb l'organització de nombroses competicions que comencen a formar part del calendari oficial.

Es publica l'Ordre de 2 de març de 2000 que promou la construcció d'instal·lacions específiques de pilota valenciana en col·legis i instituts de nova planta, d'aquesta manera comença a introduir-se la pilota als nostres centres educatius.

L'any 2005 comença el projecte d'innovació educativa Pilota a l'Escola amb l'objectiu de difondre l'esport de la pilota valenciana.

El 2010 s'inaugurà una primera fase de la Ciutat de la Pilota a Montcada (Horta Nord) amb un espectacular trinet amb parets de color blau, ús de vidre en els paraments frontals i un lateral, i amb capacitat per a 1.500 espectadors. Aquesta modernització es va fer amb la intenció de facilitar les transmissions televisives.

MODALITATS DE LA PILOTA VALENCIANA

Tot i que es coneixen fins a 19 modalitats de pilota valenciana, hi ha 6 d'oficials:

ESCALA I CORDA

La modalitat més prestigiosa que, junt amb el raspall, es practica professionalment.

Es juga dins del trinquet, amb pilota de vaqueta. Es poden enfrontar dos jugadors individualment o dos equips. Compta amb una corda divisòria per sobre de la qual, els dos equips colpegen la pilota alternativament amb la mà. Quan un dels dos equips no aconsegueix passar la pilota per sobre la corda serà quinze per a l'adversari.

Cada joc consta de quatre quinze (15, 30, Val, i joc) i suposa 5 *tantos* per a l'equip que l'ha aconseguit. Durant un joc, quan hi ha un empat a 15 s'anomena *quinzens*, l'empat a 30 s'anomena *a dos*. En cas que un equip tinga *Val*, si l'altre aconsegueix igualar-lo, li resta un *quinze* i passen a estar *a dos*. Quan un té *Val* i aconsegueix un quinze, guanya el *joc* i suma 5 *tantos*. La partida es juga a 60 *tantos*.

El *quinze* comença quan el *feridor* colpeja la pilota cap al *dau* i el jugador del *dau* de l'altre equip, la torna *de bo* (per dalt corda). A partir d'ahí, aniran tornant-se la pilota mútuament, colpejant-la a l'aire (sense que faça cap bot a terra) o al primer bot, fins que un dels dos equips siga incapaç de tornar-la i perda el *quinze*, o es cometa *falta*.

Es comet una falta quan:

- La pilota pega dos bots.
- La pilota passa per sota la corda, o la toca.
- El jugador la toque dues vegades seguides.
- El feridor no colpege la paret per sobre la línia, no bote una vegada mínim a l'escala o no caiga dins del dau.

Hi ha també una manera de fer *quinze* directe, és la més cobejada pels jugadors per ser la més fàcil per a ells i consisteix a llançar la pilota a la *galeria* o a la *llogeta de dalt* del trinquet sense que torne a la pista de joc. Atés que per als jugadors professionals és tan fàcil, hi ha partides i competicions que fan esment específic a la validesa d'aquest si les galeries són prohibides o permeses. Una partida tindrà les galeries prohibides quan tota pilota que arribe a la galeria o a la llogeta de dalt, d'aquesta manera es penalitza els jugadors que no busquen guanyar els *quinzes* d'una manera espectacular. En canvi, les galeries permeses és la manera normal en les partides entre afeccionats (perquè no els és fàcil d'aconseguir) i en competicions del mà a mà (com el trofeu Individual President de la Generalitat), per a compensar l'esforç que suposa jugar una persona sola.

■ RASPALL

També anomenada *raspot* o *raspallot*, és una modalitat de joc directe que es caracteritza pel fet que no hi ha límit de bots. S'entén per les comarques situades al sud del riu Xúquer, com poden ser la Vall d'Albaida, la Safor, la Costera, la Marina Alta o la Marina Baixa, encara que també és popular en la Ribera Baixa.

Es pot jugar al trinquet i al carrer. La diferencia en el reglament, ve donada per les característiques del terreny de joc. Al trinquet no hi ha línia de falta que obliga al fet

que bote la pilota abans d'ultrapassar aquesta en la treta, en canvi al carrer sí. Aquesta modalitat és l'única, juntament amb la d'Escala i corda, que compta amb jugadors professionals. També és l'única que té un colp que es diu *raspada* i consisteix a colpejar la pilota quan aquesta va rodant per terra, per tant la punta dels dits rasparà el terra.

Existeixen competicions individuals, però normalment es juga per equips de 2 o 3 jugadors. Es compta igual que a escala i corda, però amb una durada diferent, ja que al trinquet les partides es juguen a 25 *tantos* i al carrer a 40.

Es disposen els dos equips enfrontats i juguen intercanviant colps de pilota. L'objectiu és colpejar el parament de fons (al trinquet) o ultrapassar la línia de quinze (al carrer) de l'equip contrari. Per iniciar el quinze, el jugador més endarrerit en un extrem predeterminat de la canxa, efectua el *traure*. Aquest es fa botant la pilota, dins del dau (trinquet) o darrere la línia del traure (carrer), i colpejant-la de cara a l'equip contrari.

En aquesta modalitat no importa si la pilota va rodant o pega diversos bots, ara bé, al trinquet, si la pilota rebot a al parament de fons, s'ha de tornar al primer bot (si no n'havia pegat cap) o a l'aire (si ja havia botat). Una altra peculiaritat del trinquet és que si la pilota colpeja a l'*escala* on està el públic, aquesta es considera que està parada. Aleshores un jugador l'ha d'agafar i col·locar enmig del trinquet, a l'altura on el mòbil ha eixit del terreny de joc, i raspar-la.

■ FRONTÓ

Una modalitat de joc indirecte on s'enfronten dos jugadors o equips que colpegen alternativament la pilota fent-la impactar en el *frontis*, per damunt d'una línia dibuixada a uns 90 cm del terra. El bot posterior al rebot en el frontis ha de ser dins dels límits de la pista. Es juga a 41 punts, sumant-se d'1 en 1.

Cada punt s'inicia amb la treta d'un jugador que consisteix a colpejar la pilota abans de la *línia de traure*, que aquesta reboti al frontis i faci un bot entre les línies de *falta* i de *passa*. La pilota utilitzada és l'anomenada de *tec*.

■ RATLLES

La modalitat de joc directe més antiga d'aquest esport. Es juga al carrer, amb pilota de badana, on s'enfronten dos equips de 4 o 5 jugadors. Guanya qui aconsegueix 10 jocs, comptant-los de 1 en 1.

Llargues i palma

El quinze s'inicia amb una treta (a llargues és lliure, a palma només es pot efectuar de *palma*) efectuada pel *traure*, que és el jugador més endarrerit de tots, des d'una línia marcada a un extrem del carrer. Si la pilota ultrapassa la *falta*, es desenvolupa el joc intercanviant colps fins que la pilota done més de dos bots i un jugador la pare, aleshores es marca una *ratlla* a eixa altura del carrer. Es poden marcar fins a dues ratlles, o una, en cas que un dels dos equips tinga *Val*. Eixes ratlles caldrà jugar-se-les

posteriorment i, per guanyar-les, un equip ha d'aconseguir que la pilota reste al costat oposat al seu. Els equips canvien d'extrem de la pista cada vegada que es fan dues ratlles o en cas que se'n faça una i el marcador indique que un d'ells té *Val*.

Altres formes d'aconseguir un quinze poden ser:

- Ultrapassant les línies de quinze, que són les línies que delimiten els extrems de la pista.
- En cas que un equip penge la pilota a una altura on l'equip contrari no puga accedir alçant el braç.

Perxa

El desenvolupament és igual que el de llargues i palma, però es diferencia en la forma d'iniciar el joc. En un extrem del carrer hi ha *el bot*, que és un rectangle dibuixat a terra. Sobre la línia que limita l'inici d'aquest rectangle hi ha *la perxa*, a una altura d'uns 3 metres. El joc comença amb la *ferida* del *feridor*, jugador que té eixa funció, que ha de passar la pilota per sobre la *perxa* i que bote dins del bot. A continuació, ha de ser colpejada per l'equip contrari. És aleshores quan es desenvolupa com en les modalitats anteriors.

■ **GALOTXA**

Modalitat de pilota que tradicionalment s'ha jugat exclusivament al carrer, natural o artificial, encara que actualment també hi ha la versió al trinquet.

S'enfronten dos equips de tres jugadors que poden incloure un *feridor*. Aquest últim és l'encarregat d'iniciar el quinze ferint dins del dau que hi ha dibuixat a terra, a tres quarts de la pista, llançant la pilota per dalt la corda central i de la *galotxa*. A partir d'ahí, l'equip contrari colpeja la pilota per dalt la corda central i s'intercanvien colps alternatius fins que un dels dos no colpege la pilota per dalt d'aquesta. Una altra possibilitat és que el feridor no la introduísca dins del dau o no la llance per dalt la *galotxa*.

Guanya l'equip que arriba a 70 tants, comptant de 5 en 5. Els quinze es comptabilitzen igual que en la resta de modalitats.

■ **GALOTXETES**

És una modalitat de Pilota grossa que es juga en una canxa específica, de dimensions reduïdes i una pilota de drap de grans dimensions i poc de bot. El joc s'inicia botant la pilota sobre una *banqueta* des del punt de *ferida* en el camp del *traure* i colpejant-la cap al rectangle dibuixat a terra dins del camp del rest. És aleshores quan es desenvolupa l'intercanvi de colps entre ambdós equips per damunt de la xarxa que té una altura de 90 cm pel centre i 120 cm pels costats.

Per aconseguir el *quinze* cal que:

- La pilota bote dues vegades en camp contrari.
- Introduir la pilota per una de les portes.
- L'equip contrari no puga tornar la pilota per damunt de la xarxa.

POSICIONS

Punter

És el jugador més avançat de tots, de fet, quan la modalitat té una corda divisòria, serà el més proper a aquesta. A causa d'aquesta proximitat, ha de ser un jugador molt ràpid per arribar a la pilota. Sòl ser un jugador fonamental en l'atac, encara que també important en la defensa.

Mitger

El jugador que es col·loca darrere del punter. Aquest jugador és principalment ofensiu, ja que sòl ser ell qui acaba els quinzos. També marcarà el ritme de la partida perquè pot decidir si la pilota botarà o no. Els colps que més utilitza són la volea i el bot de braç.

Rest

Serà el jugador més endarrerit de tots. Al trinquet serà qui iniciarà l'atac des del dau en el cas de l'escala i corda, la "treta" en el cas del raspall i, al carrer, el que tornarà la pilota "treta" per la banca. En modalitats com: l'escala i corda, el raspall, la galotxa i les galotxetes; té un recurs que no tenen la resta de jugadors, el rebot. A més, utilitza colps com: la palma, la bragueta, el manró i el carxot.

Feridor

En les modalitats d'escala i corda, galotxa, galotxetes i perxa; aquest jugador és l'encarregat d'iniciar cada quinze mitjançant la "ferida". Ha de colpejar la pilota cap a la muralla per sobre d'una línia dibuixada en aquesta, donar almenys un bot sobre l'escala i caure dins del dau. Pot fer exclusivament aquesta acció o, també, jugar com a punter.

Banca o traure

És el jugador que inicia el quinze a llargues i a palma. Es col·loca a l'extrem del carrer, per darrere de tots els jugadors i colpeja la pilota el més lluny possible contra l'equip contrari. Depenent de la modalitat, pot utilitzar: la "bragueta" o "sobaquillo", la palma o la volea.

7. RECULL DE JOCS D'INICIACIÓ DE PILOTA VALENCIANA

INICIACIÓ EN GENERAL

BUIDAR EL CAMP: la classe estarà dividida en 2 grups i el terreny de joc en 2 parts. Cada jugador tindrà una pilota (o més) per començar. Aquestes pilotes han de ser blanques, de goma escuma. A la veu del mestre, els jugadors començaran a llançar les pilotes al camp contrari sense poder passar la línia del mig del camp. Els xiquets no poden agafar més d'una pilota a la vegada. Als 3' s'acaba el joc, i els xiquets ja no poden llançar més pilotes. L'equip que tinga menys pilotes al seu camp serà el que guanya.

Variants:

Agafant la pilota i colpejant-la després o colpejant la pilota com vinga.

BEISBOL – PILOTA: Dos grups de 6 alumnes, uns colpegen i els altres llancen. La dinàmica és la mateixa que en l'esport conegut com a beisbol, però amb xicotetes diferències.

Es distribuïran 5-6 bases al voltant del recinte. Un col·locador o "pitxer" i els altres repartits per tot el camp, esperaran que el jugador que batejarà, colpege la pilota per agafar-la. Si un d'aquests agafara la pilota al vol, s'efectua un canvi de rol entre els equips, si no, s'ha de fer arribar on està el col·locador ràpidament. Mentre la pilota no la tinga aquest, el batejador i els que han batejat abans que estan per les bases han de passar per cadascuna d'aquestes, per intentar arribar al punt d'inici i sumar un quinze. Cada batejador tindrà tres intents.

Variants:

Variar la distància entre bases, tipus de colp-bateig...

CISTELLA MÒBIL: 4 alumnes porten una cistella (poal, caixa...) i van corrent per tot el camp mentre que la resta d'alumnes, amb una pilota de paper, llancen intentant encistellar dins. Les pilotes que no encerten se segueixen jugant.

Variant:

En lloc de llançar, colpejar.

FURTA PILOTES: Dos grups de 6 alumnes, un amb una pilota per cada alumne i l'altre sense. Els primers corren per tot el camp colpejant la pilota entre les mans, contra terra, per l'aire... intentant que cap alumne sense pilota li la furte. El que es queda sense pilota, l'ha de furta a un altre.

Variant:

No es pot agafar en cap moment, sols colpejar.

FER DIANA: Dos alumnes tindran una pilota cadascun i la llançaran contra els companys que corren pel recinte, intentant fer diana en aquests. Al que els toca la pilota passaran bàndol dels llançadors. Els llançadors poden passar-se la pilota entre ells però mai córrer amb ella. Han d'intentar convertir a tots en llançadors.

Variant:

En lloc de llançar, colpejar.

* Si no hi haguera continuïtat, es permetrà botar la pilota abans de colpejar.

PLUJA DE PILOTES: Grups de 10 alumnes i cadascun amb una pilota. Al senyal, es llancen totes les pilotes el més alt possible i cal agafar-les. Qui més n'haja agafat, guanya.

Variant:

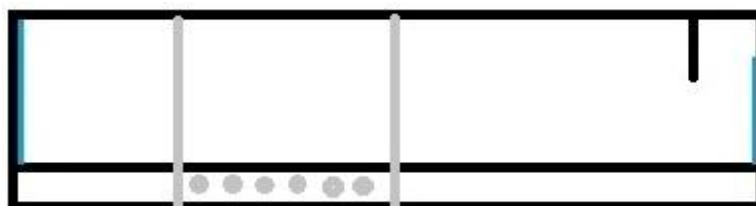
- En lloc de llançar, colpejar.
- Guanya qui colpege la pilota més lluny possible.

"A PILLAR": Es treballa en gran grup, amb una pilota tova. Qui agafa la pilota no pot moure's i ha de llançar a pegar a altres companys que es mouen per tot l'espai. Cada vegada que algú és colpejat, ha de seure a terra fins que algun company el bote per sobre.

*Afegir pilotes si està parat el grup.

EL FUGITIU: Una persona és el fugitiu i ha d'anar corrent i evitar que li peguen amb la pilota. La resta no es pot moure amb la pilota, però sí sense ella. Es passen la pilota per llançar i caçar al fugitiu.

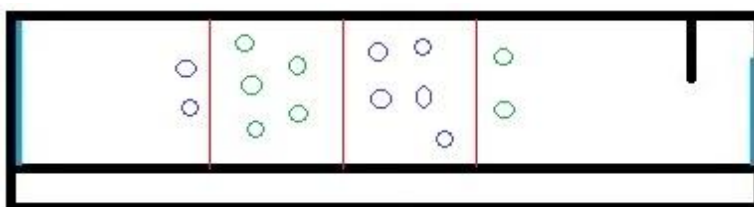
DIANA AL TRINQUET: La meitat de les persones es pugen a l'escala, i l'altra meitat en el 8. Els que estan en el 8 han d'arribar fins al 4 sense ser colpejats. I els que estan en l'escala tenen pilotes blanques i han de llançar-les als que passen corrent i donar-los en el cos fent diana en ells, per a "eliminar-los". Quan estan tots eliminats, es canvien els equips i realitzen l'acció contrària. L'equip que necessite menys vegades per a eliminar a tots els membres de l'equip contrari, guanya.

EL CEMENTERI O BALÓ-TIR: Es divideix l'espai en dos camps delimitats per línies de fons i laterals, a més, separats per una línia. Els participants es divideixen en dos equips i cadascun es col·loca en el seu camp prèviament sortejat.

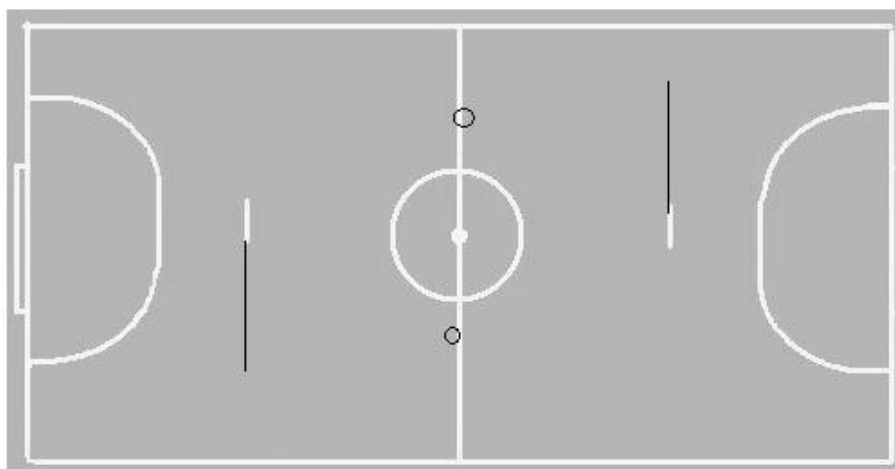
El joc consisteix a llançar una pilota de grandària mitjana, des de dins del propi camp, és a dir, sense xafar les línies, contra l'equip adversari, tractant de colpejar en el cos d'un jugador. Tots els jugadors es mouen constantment dins del seu camp i es van passant la pilota fins que un decideix llançar-la a un contrari. Aquest últim, per evitar ser eliminat pel toc de la pilota també estarà en continu moviment, sense eixir del seu camp.

En cas de ser «mort», el jugador passarà al camp contrari i quedarà darrere de la línia de fons, però continuarà jugant, esperant que els seus companys li passen la pilota. Si l'agafa, pot llançar contra l'altre equip. En cas de toca un contrari, retornarà al seu camp d'origen.

INICIACIÓ AL RASPALL

MOCADOR – RASPALL: Depenent del nombre d'alumnes es poden fer diversos grups. Cada alumne del grup tindrà assignat un número. Es posaran tots darrere d'una línia i, quan el mestre diga en veu alta un dels números, els alumnes que el tinguen assignat, eixiran corrent per a raspar la pilota parada a terra que té cada grup. La primera pilota que sobrepassi la línia de fons, serà qui guanyi el punt.

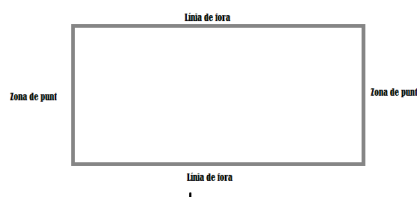

FUTBOL-PILOTA: Dos equips de 4-6 alumnes, una pilota de paper de diari. Cada equip pot fer tots els tocs que desitgen, però cada jugador sols pot repetir un màxim de dos tocs consecutius. La pilota sols pot ser tocada amb les mans. No es pot llançar, sols colpejar.

Variants:

Variar el nombre de tocs per equip i jugador.

NYAGO: Dos equips de 5 en un terreny de dimensions 7 * 40 m (en funció de la força dels jugadors, el camp variarà la longitud). Cada extrem limitat per cons, serà la zona de punt i les línies laterals seran fora. L'objectiu és que la pilota bote ultrapassada la zona de punt, si no bota, no és punt. L'equip contrari deurà agafar-la i contestar amb un llançament intentant, d'aquesta manera, fer punt. Si eixirà per fora, l'equip contrari posarà la pilota en joc des del mateix lloc per on ha eixit. El jugador amb la possessió de la pilota, no pot donar cap passa, deu llançar-la des del lloc. Un mateix equip no pot tocar 2 vegades seguides la pilota i el jugador, dins de cada equip, no podrà llançar dues vegades seguides. Aprofitarem el joc per explicar el sistema de puntuació de la pilota.

Progressió:

1. *Llançament amb pilota de goma-espuma.*
2. *Ja no es llança, es colpeja amb la mà.*
3. *Norma anterior, però canvi a pilota de vaqueta.*
4. *Ja no es pot agafar, ara és un intercanvi de colps amb la pilota de badana sense límit de bots (pot anar per terra)*

Aquest joc és una progressió per a acabar jugant a raspall, de fet quan apliquem la norma 4, es consideraria raspall. Únicament caldrà anomenar que el colpeig de la pilota per terra s'anomena *raspada*.

PROGRESSIÓ COMÚ AL FRONTÓ I DALT CORDA:

En cas que la progressió siga al Frontó, es farà cara a una paret llisa. Si és per dalt corda, caldrà posar una xarxa a un metre i escaig d'altura entre els jugadors. Insistir en:

- Posició de les cames.
- Domini sobre força.
- Ús d'ambdues mans.

Exercicis de familiarització, per parelles, amb la pilota de foam o badana, poden triar:

1. Agafar amb les dues mans i colpejar.
2. Agafar amb una mà i colpejar amb l'altra.
3. Colpejar alternativament.
4. Colpejar alternativament, tres vegades per baix i una de volea.

Exercicis amb dues parelles:

1. Diàleg de colps, cooperant perquè hi haja continuïtat.
2. Agafats de la mà.
3. Agafats de la mà i canviant de posició cada 4 colps.
4. Agafats de la mà i canviant de posició després de cada colp.
5. Partida 2 vs 2.

INICIACIÓ PER AL FRONTÓ

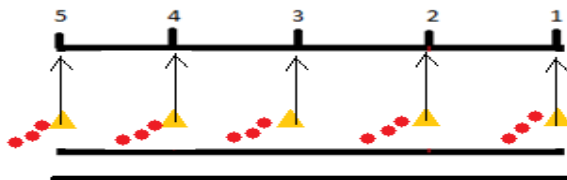
REI DE LA PISTA: En una part del trinquet juguen tots colpejant la pilota contra la paret delimitada lateralment. Cada vegada colpejarà un jugador, seguint un ordre. Han d'intentar deixar-la bona al següent company, sempre colpejant al primer bot.

Variants:

- Si no tenen el nivell o habilitat necessària es podrà jugar agafant la pilota amb les mans després de botar i a continuació colpejar de cara a la paret.
- Permetre més d'un bot.
- Jugar sense buscar la continuïtat, és a dir, que el següent tinga complicat tornar a colpejar la pilota. En tornar a començar, s'invertiran els llocs, traurà el primer que ha sigut eliminat.
- Jugar en parelles agafades de la mà i, al colpejar, canviar a l'altre costat (per tant, de la mà).

COLPEJAR AMB PUNTERIA: Disposarem grups de 4 jugadores. Cada grup se situa a l'altura d'un número del trinquet, just a la careta. Posicionem un con a un metre de separació de la careta i des d'aquest punt el primer de cada grup ha de copejar amb l'objectiu que la pilota impacte damunt la marca que tindrem a la muralla.

Cada alumne que impacte sobre la marca deixa pas al següent del seu grup, en cas de no impactar, ha de repetir-ho fins a aconseguir-ho i, així, deixar pas al següent. Guanya el grup que primer finalitza la cua.

FRONTONET: en grup de 5-6 alumnes, amb una pilota de foam. Cada alumne colpeja una vegada, en ordre, per sobre d'una línia. Quan algun d'aquests erra la pilota o bota dues vegades abans de colpejar-la, se'n va al final de la cua. Guanya qui més vegades se situa en primera posició o més vegades colpeja els quinze.

El professor haurà d'insistir que l'objectiu és cooperar fins a arribar a l'últim que deurà complicar la pilotada al primer per desbancar.

Variant:

Per a nivells molt baixos, es pot fer que bote la pilota abans de colpejar la paret.

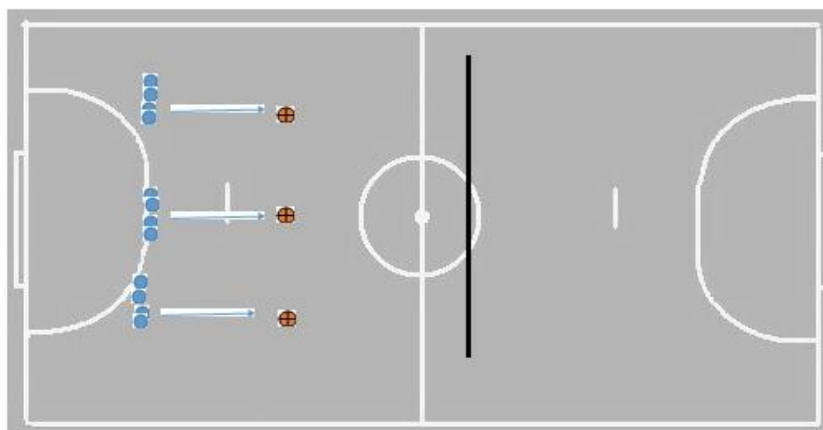
INICIACIÓ PER DALT CORDA

Les indiques són un bon recurs per a la iniciació a escala i corda i aprendre a colpejar de volea. Un exercici bàsic en parelles, seria intentar passar-se la indiaca colpejant-la alternativament, evitant que caiga a terra, per aconseguir el màxim nombre de cops seguits.

INDIACA-VOLEI: Fidels a la dinàmica del voleibol, però es juga amb indiques. Cal passar el mòbil per sobre una xarxa, a una altura lleugerament més alta que el cap dels participants. Es pot jugar individualment o per equips.

MOCADOR – PILOTAMOLA: Depenent del nombre d'alumnes es poden fer diversos grups. Cada alumna del grup tindrà assignat un número. Es posaran tots darrere d'una línia i, quan el mestre diga en veu alta un dels números, les alumnes que el tinguen assignat, eixiran corrent per agafar la pilota que té cada grup a terra. La jugadora botarà la pilota i la colpejarà per passar-la per sobre la corda. La primera pilota que passe per dalt de la corda, guanyarà un punt.

- Podem variar altura i distància de la corda a conveniència.
- Situem un company del grup a l'altre costat de la corda i aquest haurà de colpejar la pilota i tornar-la per dalt de la corda per aconseguir sumar el punt.

JOC DELS 3 COLPS: Dos grups de 5-7 alumnes en un espai de 5 x 12 m. Un grup se situa entre el con 1 i el 2 i l'altre grup entre el 4 i 5, enfrontats. Es juga amb una sola pilota. S'ha de colpejar-la i que arribe a l'altre camp, si la pilota es queda entre el 2 i el 4 (terreny neutral), l'últim equip en colpejar perdrà el quinze i la pilota serà per a l'altre equip.

Variants:

- Introduir pilotes per augmentar el ritme.
- No es pot parar la pilota, s'ha de colpejar directament quan ve de l'altre camp.

NOTA: jugant amb una pilota, si aquesta es queda en terreny neutral, passarà a ser la nova línia sobre la qual els dos equips disputaran el quinze. El primer equip que siga capaç d'aconseguir que la pilota es quede a l'altre camp, serà el vencedor. Es deu jugar a l'aire o al primer bot, o empomar i colpejar a l'aire o al primer bot.

LA CORDA: Amb una pilota de paper de diari, anem colpejant però hi ha que passa-la a l'altre camp. Primer empomarem la pilota per colpejar-la amb major facilitat. Podem fer joc directe si l'activitat ho permet.

- Variant: Primer amb la corda a terra, a poc a poc anem pujant la corda
- Agafarem pilotes d'altres materials segons necessitats

INICIACIÓ PER AL JOC A RATLLES

LES BANQUES I ELS RESTOS: Situem una "banca" (jugador/a que posa la pilota en joc des del fons de la pista) amb una pilota. La banca ha de colpejar el més lluny que siga capaç i el "rest" (jugador/a que ha de colpejar la pilota que ve jugada per la banca) ha de colpejar i tractar de tornar la pilota fins on diguem nosaltres. Aleshores posarem una "ratlla" (marca o senyal en un lateral de la pista) i el jugador que resta haurà d'ultrapassar aquesta ratlla. Si és capaç d'ultrapassar-la, guanyarà el quinze el rest, i si no, guanyarà la banca.

Variant:

Modificarem la ratlla on considerem, limitarem el traure de la banca o se sol·licitarà un tipus de colp.

CURRÍCULUM EDUCATIU

Decret 108/2014, de 4 de juliol, del Consell, pel qual estableix el currículum i desplega l'ordenació general de l'Educació Primària a la Comunitat Valenciana (DOCV núm. 7311 de 07/07/2014).

Num. 7311 / 07.07.2014

DIARI OFICIAL
DE LA COMUNITAT VALENCIANA

16504

competència de la Comunitat Valenciana per a firmar convenis amb les distintes comunitats espanyoles, el paper que exercix a Espanya i a Europa per a participar en l'acció exterior de l'Estat i en l'àmbit de les seues competències, ha de fer veure a l'alumnat la rellevància de la nostra comunitat en el marc de la societat espanyola i de l'europea.

El coneixement de les peculiaritats de l'Estatut d'Autonomia i de les institucions més rellevants de la Generalitat ha de preparar l'alumnat per a actuar, en un futur pròxim, com a ciutadans participatius i implicats en la cohesió, la defensa i el desenvolupament de la societat democràtica.

En este bloc 3 i paral·lelament a l'estudi del que suposa l'Estatut d'Autonomia a la Comunitat Valenciana de hui en dia, ens acostarem també als costums i a les tradicions pròpies del poble valencià. Comptant amb les festes i tradicions populars, enteses com aquells esdeveniments col·lectius que tenen lloc en l'espai públic, en els quals cada u és participant actiu i que estan formades majoritàriament per activitats rituals que compten amb la participació de persones de diferents generacions. Item de mencionar de manera especial la gastronomia i el foc com a manifestacions més esteses pels nostres pobles.

Les tradicions i costums estructuren i organitzen la vida dels pobles i marquen la seua identitat. Per la seua importància i el seu testimoni dels temps passats hem de donar-les a conèixer i recuperar-les si és el cas. Moltes tenen caràcter ritual i un fonament religiós (Nadal, salpasa, etc.); moltes vegades tenen un origen ancestral, de l'edat mitjana (els pelegrins) o inclús de l'edat antiga (els mayos). Parlant de festes, hem d'agrupar-les segons la seua tipologia: patronals, tradicionals, etc. Inclús, es pot parlar de festes profanes i de festes amb contingut religiós.

També les fires i mercats destaquen per la seua importància per al nostre estudi de la cultura tradicional, però també per la seua significació comercial actual. Les fires, conegudes també com a dies de plaça, són reconegudes tradicionalment com a espais d'intercanvi comercial, social i cultural, perquè són espais propicis per a afirmar les relacions socioculturals que impliquen establir i ampliar aliances, teixit i xarxes socials. Els mercats, situats en un lloc destacat de la localitat per a facilitar l'accés de la gent, continuen encara donant servei en moltes localitats de la Comunitat.

La medicina natural també està molt arrelada en el poble i els remeis naturals en formen part. Utilitzen elements de la naturalesa: sal, sucre, mel, herbes com el romer, timó, ortigues, camamilla, etc.

Quan ens acostem als jocs i als esports autòctons, nos en adonem que el joc forma part de la nostra vida. Els jocs infantils procedixen d'antic, potser molts de l'edat mitjana i propicien el moment de relax: sambori, trompa, canut, xurro, tir i arrossegament, jocs de cartes com el guinyot i el truc. Destaquem, especialment, el joc de pilota, jugant en el trinquet o en el carrer, escala i corda, raspall, etc. En este apartat hauran de dissenyar-se activitats d'aprenentatge que permeten a l'alumnat treballar la competència social i cívica amb la intenció de comprendre i respectar les relacions en una societat. Es fomentarà la prevenció i la resolució pacífica de conflictes en la vida personal, familiar, social o esportiva, per mitjà de la promoció de la convivència, la tolerància i la prudència.

També és el moment que en este bloc 3 l'alumnat s'acoste a la gastronomia popular. Basada en l'aprofitament de les matèries primeres més properes acompanyades d'elements silvestres comestibles. Arròs en totes les seues varietats, verdures, carns i peix de proximitat, també olles i gaspatxos. Amb embotits típics, vins, licors i altres productes elaborats o transformats: orxata, torrons, coques, etc. La cuina valenciana és una cuina mediterrània molt rica i variada pels seus ingredients i formes de preparació. Encara que la paella pot ser el plat més conegut, tenim altres. Respecte als dolços, molts tenen el seu origen en la cultura musulmana: arruadí, mantecados, etc.

Finalment, és evident que la música és una manifestació destacada de la cultura valenciana. La música i les bandes són un focus de cultura molt important dels nostres pobles. A més, hi ha peces musicals que són bàsiques dins de la nostra cultura popular: cant d'estil, albaides, relacionades amb tasques agrícoles i domèstiques, i relacionades amb la religiositat popular, per exemple cançons de Nadal, de Pasqua, gojos, etc. Tot un patrimoni que es transmet de generació en generació. Associada a la lectura i interpretació d'estes peces musicals, s'ha de treballar en este apartat la comprensió lectora i l'expressió oral.

Continguts i criteris d'avaluació de l'Àrea Cultura Valenciana

Curs 5t

Bloc 1: L'ESPAI GEOGRÀFIC VALENCIÀ Curs 5t		
Continguts	Criteris d'avaluació	CC
Els límits de la Comunitat Valenciana. Els climes valencians: climes del litoral, climes de l'interior i climes de muntanya. Les característiques del clima de les terres valencianes. Factors condicionants: la proximitat al mar, l'altitud i la continentalitat. Les unitats del relleu i les comunicacions.	BL1.1 Descriure la distribució dels climes a Espanya i Europa tenint en compte els factors climàtics que l'expliquen per mitjà de mapes i climogrames i les seues repercussions sobre les activitats agrícoles i turístiques. BL1.2 Descriure, anomenar i situar en un mapa les principals unitats de relleu de la Comunitat Valenciana i relacionar-les amb la distribució de la població i les activitats econòmiques a través de mapes i imatges aèries.	CMCT CSC CAA CMCT CSC CAA
Factors que influeixen en el règim dels rius valencians. Importància de l'aigua.	BL1.3 Situar en un mapa i descriure les característiques dels rius i altres masses d'aigua de la Comunitat Valenciana relacionant-les amb les característiques climàtiques, el relleu i el seu aprofitament per les activitats humanes.	CMCT CSC CAA
La vegetació a la Comunitat Valenciana.	BL1.4 Analitzar alguns paisatges característics de la Comunitat Valenciana des de la perspectiva de la interacció d'elements ambientals i humans i valorar la rellevància ambiental i paisatgística d'alguns d'ells.	CMCT CSC
Els problemes mediambientals. Espais i paratges naturals de la CV. La protecció dels espais naturals.	BL1.5 Examinar alguns problemes ambientals relacionats amb el desenvolupament sostenible, com ara l'esgotament, l'escassetat o el deteriorament per contaminació dels recursos, especialment de l'aigua com a resultat de les activitats humanes.	CMCT CSC
Població de la Comunitat Valenciana: distribució i evolució. La piràmide de població valenciana.	BL1.6 Distingir i analitzar els principals aspectes de la població valenciana, així com la seua evolució, destacant fets com l'augment de l'esperança de vida, l'envelliment i la reducció de la natalitat a partir de dades procedents de diverses fonts demogràfiques representades per mitjà de taules senzilles, gràfics i mapes corresponents a l'àmbit local, comarcal i regional, utilitzant algunes eines informàtiques.	CSC CCLI CAA CD

Categoria	Sistema M. Esquelètic	
Interès i satisfacció per l'atenció del cos per a la millora de l'autoestima.	BL 4.1 Utilitzar amb autonomia en la classe d'Educació Física, hàbits saludables d'higiene, posturals i d'alimentació.	CMCT SIEE
Hàbits saludables d'higiene corporal, posturals i alimentaris en la classe d'Educació Física.	BL 4.2 Augmentar el nivell de resistència cardiorespiratòria o aeròbica, flexibilitat, força i resistència muscular, establir a partir d'una valoració inicial, per a preservar i millorar la seva salut i condició física.	CMCT SIEE
Jocs, exercicis i activitats per a la millora de la resistència cardiorespiratòria o aeròbica, la flexibilitat, la força muscular i la resistència muscular, en la pràctica i en el joc amb bausa sobrecàrrega i velocitat d'execució adequada.	BL 4.3 Realitzar les activitats en la classe d'Educació Física, seguint les normes de prevenció amb la realització del cicle i de recuperació amb la tornada a la calma, respectant les mesures de seguretat en l'ús de materials.	CMCT SIEE
Fresa de pulsacions.		
Ritme adequat cursa.		
Normes de prevenció i de recuperació en la classe d'Educació Física.		
Respecte de les mesures bàsiques de seguretat i prevenció d'accidents en l'ús correcte de material: estat, utilització correcta i organització adequada segons les activitats proposades.		

Bloc 5: JOCS I ACTIVITATS ESPORTIVES Curs 4t		
Continguts	Criteris d'avaluació	CC
Reconeixement, nomenament i classificació de jocs segons criteris d'aportació (preesportius), no habituals (alternatius), manipululats (malabars), de modificació de variables (modificats), d'incorporació de materials complementaris (amb implement), necessitat (inclou o adapta), d'innovació pedègògica (IIP), del poble (populars), de la tradició (tradicionals), de diferents cultures (multiculturals), de cooperació (cooperatius) i rítmics (de ritme).	BL 5.1. Reconèixer, anomenar i classificar els jocs preesportius, alternatius i de malabars, analitzant característiques diferencials, segons criteris d'iniciació esportiva, habitatualitat i manipulació, expressant les seues idees i opinions sobre els mateixos de forma reflexiva i dialogada.	CSC CEC
Participació en jocs d'iniciació esportiva o preesportius (p. ex., softball, pilota basca, pilota basca, etc.), a partir de bases, els 4 cantons o floorball, alternatius (p. ex., balonkor o korball, dodgeball, kinball, lacrosse, ultimate o xeball), de malabars (plats xinesos, diàbolo o pilotes de malabars), modificats, inclouent, adaptant, innovant, populars, tradicionals, multiculturals, cooperatius i de ritme, amb especial referència a la modalitat autòctona de pilota valenciana.	BL 5.2. Participar en jocs preesportius, alternatius i de malabars, utilitzant estratègies de cooperació-oposició en aquells que siguin col·lectius, i respectant les regles amb supervisió.	CSC CAA
Utilització d'estratègies de cooperació i oposició en la pràctica de jocs preesportius, alternatius, de malabars, modificats, amb implement, inclúens, d'innovació, populars, tradicionals, multiculturals, cooperatius i de ritme de caràcter col·lectiu.	BL 5.3. Participar en equips de treball realitzant la part de tasca que li correspon per metes comunes, acceptant normes i regles així com el seu rol, ajudant els altres membres del grup i expressant les seues emocions davant dels conflictes de forma respectuosa utilitzant el diàleg igualitari.	CSC CAA SIE
Planificació d'organització de projectes individuals o col·lectius. Cooperació i socialització per a la creació de treballs expressius. Organització i gestió d'un projecte. Selecció de la informació tècnica i els materials. Avanç del projecte i del producte amb ajuda de guies. Millora del producte i del procés després de l'avaluació. Desenvolupament de projectes en equip, transformant idees en accions. Compliment amb la seua part del treball en tasques que impliquen diversos companys. Participació en l'organització de jocs, activitats d'expressió i en el medi natural.	BL 5.4. Planificar la realització d'un producte o una tasca posant un pla ordenat d'accions, seleccionar els materials i avaluar el procés i la qualitat del resultat amb ajuda de guies per a l'observació.	CAA SIE
Ajudar, influència, treball amb tots, acceptació a tots. Control de l'expressió de sentiments i emocions en conflictes.		

Bloc I: CONEIXEMENT CORPORAL I AUTONOMIA Curs 5t

Realització correcta i segura dels exercicis i de la pràctica d'activitat física.

Primers auxilis bàsics. Protecció davant d'emergències i catàstrofes.

Respecte de les mesures bàsiques de seguretat i prevenció d'accidents en l'ús correcte de materials i espais en la classe d'Educació Física: estat, utilització correcta i organització adequada segons les activitats proposades.

Bloc 5: JOCS I ACTIVITATS ESPORTIVES Curs 5t		
Continguts	Criteris d'avaluació	CC
Reconeixement, nomenament i classificació de jocs i activitats esportives, estes últimes segons la forma d'utilitzar l'espai i el tipus de participació dels jugadors (psicomotrius o individuals, d'oposició, de cooperació i de cooperació-oposició o col·lectius), així com la varietat de contextos lúdics i l'anàlisi de l'estructura (blanc diana, de camp i bat, de pista dividida, mur o paret i invasió).	BL 5.1. Reconèixer, anomenar i classificar els jocs i les activitats esportives, analitzant característiques diferencials, segons criteris d'espai, participació, contextos lúdics i estructura, expressant les seues idees i opinions sobre els mateixos de forma reflexiva, crítica i dialogada.	CSC CEC
Participació en activitats esportives d'oposició (p. ex., esports de lluita, tennis, bàdminton i escacs individuals), de cooperació (p. ex., patinatge per parelles, relleus d'atletisme) i de cooperació-oposició o col·lectives (p. ex., voleibol, tennis dobles, frontó per parelles, bàsquet, futbol, handbol o golfbol), amb especial referència a la modalitat autònoma de pilota valenciana.	BL 5.2. Resoldre problemes tàctics elementals, propis del joc i d'activitats físiques i esportives, amb oposició o sense, aplicant principis i regles per a resoldre les situacions motrius.	CSC CAA
Adequació de la posició pròpia, les direccions i trajectòries dels companys i companyes, dels adversaris i, si és el cas, del mòbil, en activitats esportives.	BL 5.3. Demostrar un comportament personal i social responsable actuant de manera eficaç en equips de treball i utilitzant el diàleg igualitari per a resoldre conflictes i discrepàncies. Acceptar normes i regles, reconèixer el seu rol, esforçar-se per aconseguir metes comunes, fer aportacions i respectar les dels altres.	CSC CAA SIEE
Planificació, organització i gestió de projectes individuals o col·lectius. Cooperació i socialització per a la creació de treballs expressius. Establiment d'estratègies de supervisió. Selecció de la informació tècnica i els materials. Presa de decisions i calibratge d'oportunitats i riscos. Avaluació del projecte i del producte amb ajuda de guies. Millora del producte i del procés després de l'avaluació.	BL 5.4. Planificar la realització d'un producte o una tasca establint metes, proposar un pla ordenat d'accions per a aconseguir-les, seleccionar els materials, modificar-lo mentre es desenvolupa, avaluar el procés i la qualitat del producte final amb ajuda de guies per a l'observació.	CAA SIE
Desenvolupament de projectes en equip, transformant idees en accions. Compliment amb la seua part del treball en tasques que impliquen diversos companys.		
Participació en l'organització de jocs, activitats d'expressió, esportives i en el medi natural.		
Col·laboració i compartició de plans, informació i recursos. Sensibilitat i comprensió dels punts de vista dels altres.		

Bloc 1: CONEIXEMENT CORPORAL I AUTONOMIA Curs 6t		
Continguts	Criteris d'avaluació	CC
Projecció del cos en l'espai, millorant el control postural i l'equilibri. Noció del ritme en les activitats físiques: acceleració i desacceleració Orientació: interpretació de posicions i direccions. Espai viscut: projecció de vida emocional i afectiva Organització spatiotemporal en situacions molt més complexes	BL 1.1. Utilitzar el cos per a canviar de posició, sentit i direcció en la realització d'una activitat grupal d'orientació tenint en compte aspectes relacionals i socials amb els companys/es, i ajustant-lo als paràmetres spatiotemporals establerts. BL 1.2. Executar correctament un circuit d'obstacles per mitjà de la	CMCT CAA SIEE CMCT

Reconeixement, nomenament i classificació de jocs i activitats esportives, estes últimes segons la forma d'utilitzar l'espai i el tipus de participació dels jugadors (psicomotrius o individuals, d'oposició, de cooperació i de cooperació-oposició o col·lectius), la varietat de contextos lúdics i l'anàlisi de l'estructura (blanc diana, de camp i bat, de pista dividida, mur o paret i invasió) i el major o menor caràcter utilitari (formals, informals i semiformals). Participació en activitats esportives psicomotrius o individuals (p. ex., salt de llargada o llançament de javelina, disc i martell), d'oposició, de cooperació i de cooperació-oposició o col·lectives, amb especial referència a la modalitat autòctona de pilota valenciana. Aplicació adequada de la tècnica i la tàctica en activitats esportives. Planificació, organització i gestió de projectes individuals o col·lectius. Cooperació i socialització per a la creació de treballs expressius. Establiment d'estratègies de supervisió. Selecció de la informació tècnica i els materials. Presa de decisions i calibratge d'oportunitats i riscos. Aportació de solucions originals als problemes. Transformació d'idees en accions. Establiment de criteris per a avaluar el projecte i el producte amb ajuda de guies. Admissió dels propis errors i aprenentatge d'això. Millora del producte i del procés després de l'avaluació. Desenrotllament de projectes en equip, transformant idees en accions. Preses de decisions i calibratge d'oportunitats i riscos. Trobada del sentit del seu treball en una tasca complexa que n'afecta diversos. Participació en l'organització de jocs, activitats d'expressió, esportives i en el medi natural. Estímul de l'entusiasme per les perspectives i els objectius compartits. Sensibilitat i comprensió dels punts de vista dels altres. Compromís per a demanar el consens i el suport dels altres.	BL 5.1. Reconeixer, anomenar i classificar els jocs i les activitats esportives, analitzant característiques diferencials, segons criteris d'espai, participació, contextos lúdics, estructura i utilitat, expressant les seues idees i opinions sobre els mateixos de forma reflexiva, crítica i dialogada. BL 5.2. Resoldre problemes tècnics i tàctics elementals, propis del joc i d'activitats físiques i esportives, amb oposició o sense, aplicant principis i regles per a resoldre les situacions motrius. BL 5.3. Demostrar un comportament personal i social responsable actuant de manera eficaç en equips de treball per a aconseguir metes comunes i utilitzant el diàleg igualitari per a resoldre conflictes i discrepàncies. Acceptar normes i regles, prendre decisions raonades, responsabilitzar-se del seu rol i la seua tasca, fer propostes valuoses, reconèixer el treball alié i animar els altres membres del grup. BL 5.4. Planificar la realització d'un producte o una tasca establint metes, proposar un pla ordenat d'accions per a aconseguir-les, seleccionar els materials i estimar el temps per a cada pas, adaptant-lo davant dels canvis i imprevistos, avaluar el procés i la qualitat del producte final amb ajuda de guies per a l'observació detallant les millores realitzades.	CSC CEC CSC CAA CSC CAA SIEE CAA SIE
--	--	--

COMPETÈNCIES del currículum:

CCLL: Competència comunicació lingüística.

CMCT: Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia.

CD: Competència digital.

CAA: Competència aprendre a aprendre.

CSC: Competències socials i cíviques.

SIEE: Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.

CEC: Consciència i expressions culturals.

Pel que fa a secundària, el DECRET 51/2018, de 27 d'abril, del Consell, pel qual es modifica el Decret 87/2015, pel qual estableix el currículum i desplega l'ordenació general de l'educació secundària obligatòria i del batxillerat a la Comunitat Valenciana (DOCV 30 d'abril de 2018 núm. 8284)

Bloc 2: Jocs i esports Curs 2n		
Continguts	Criteris d'avaluació	CC
Disseny, composició i improvisació de coreografies de tendències actuals com parkour, capoeira, activitats circenses, etc. Perfeccionament de les habilitats específiques i l'equilibri en diferents postures i situacions de cooperació, i desenvolupament d'actituds no competitives.	BL.2.1. Improvisar coreografies de tendències actuals perfeccionant les habilitats específiques i l'equilibri en diferents postures i situacions de cooperació, i desenvolupar actituds no competitives.	CSC CEC CAA
Disseny i desenvolupament de seqüències didàctiques (activitats, sessions, tallers...) dirigides a l'alumnat del mateix centre i a altres col·lectius de l'entorn social sobre: Situacions motrius individuals, com per exemple el triatló i les seues diferents modalitats, en un context competitiu que responga als seus interessos físics i esportius.	BL.2.2. Dissenyar i desenvolupar seqüències didàctiques (activitats, sessions, tallers...), dirigides a l'alumnat del mateix centre i a altres col·lectius de l'entorn social, de situacions motrius individuals, activitats d'oposició, col·laboració o col·laboració-oposició i activitats lúdiques i esportives d'oci i recreació, així com de pilota valenciana, desenvolupant actituds no competitives.	CSC CEC CAA SIEE
Situacions d'avantatge respecte a l'adversari en les activitats d'oposició. Activitats físicoesportives en què es produeix col·laboració o col·laboració-oposició i explicació de l'aportació de cada un. Activitats lúdiques i esportives col·lectives, d'oci i de recreació: els esports alternatius (kinbol), els jocs amb material reciclat (construcció de maces, malabars, xanques...), els jocs cooperatius i els jocs de confiança. Activitats de pilota valenciana, com l'elaboració de monogràfics teòrico-pràctics de les distintes modalitats. Activitats de fitness en centres esportius pròxims.	BL.2.3. Organitzar campionats en jornades lúdiques lectives dirigides a l'alumnat del propi centre o de centres pròxims.	CSC CEC CAA

Bloc 3: Activitats adaptades al medi Curs 2n		
Continguts	Criteris d'avaluació	CC

9. BIBLIOGRAFIA RELATIVA A L'APRENENTATGE PILOTA VALENCIANA

GENERAL

- Agulló, V., González-Alcaide, G.. i Gómez-Ferri, J. (2016). *La Pilota Valenciana: Pràctica, Ciència i Codí*. Publicacions de la Universitat de València.
- Agulló, V. (2015) *Catàleg Esport Tradicional Valencià i Territori*. Servei de Publicacions de la Universitat de València
- García-Frasquet, G. i Llopis-Bausset, F. (1991) *Vocabulari: El joc de pilota*. Generalitat Valenciana, Conselleria de Cultura, Educació i Ciència,
- Llopis-Bausset, F. (1999). *El joc de pilota valenciana*. Carena editors
- Martos, D. (2011). *Pilota Valenciana: Propostes Didàctiques per ensenyar i aprendre el nostre joc*. Païporta. Editorial Denes
- Sarasol, D. (2013). *Catàleg Faixa Roja, Faixa Blava*. Publicació del Museu d'Etnologia i Museu del Genovés.
- Revista *Ferida*. <https://www.ferida.co/>
- Col·lecció *Això és com Tot*

PRIMÀRIA

- Giner, S., Luque, F. i Molines, V. (2009). *El joc de pilota. Col·lecció Tallers de Cultura Popular Valenciana*. Edicions 96
- Giner, S. Luque, F i Molines, V. (s.d) *Quadern d'activitats de Joc de Pilota*. Edicions 96

SECUNDÀRIA

- Conselleria d'Educació i Cultura. La Pilota Valenciana. Unitat Didàctica. Suport a l'ensenyament en valencià. Diversos autors

10. ENLLAÇOS WEB D'INTERÉS

Enllaços recursos didàctics:

Pilota a l'escola: www.pilotaescola.gva.es

Coordinació de Pilota Valenciana: www.ceice.gva.es/web/deporte/recursos-didacticos

Pilota Viu: www.pilotaviu.com/pagina-estatica/recursos-didactics1

Enllaços institucionals:

Pilota a l'escola: www.pilotaescola.gva.es

Coordinació de Pilota Valenciana: www.ceice.gva.es/ca/web/deporte/pilota-valenciana

Federació de Pilota Valenciana: www.fedpival.es

Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport: www.cece.gva.es

Direcció General de l'Esport: esport.gva.es

Enllaços informació Pilota Valenciana:

Fredisport, S.L.: www.pilotavalenciana.com

Escola de Pilota: www.escoladepilota.com

Museu de la Pilota: www.museupilota.com

PilotaViu: www.pilotaviu.com

www.facebook.com/fedpival

[@fedpival](https://twitter.com/fedpival)

[@fedpival](https://www.instagram.com/fedpival)

Federació de Pilota Valenciana

11. QÜESTIONARI DE SATISFACCIÓ.

Els qüestionaris estaran en format Formulari de Google per agilitzar aquesta tasca.

Aquests són els ítems que hi apareixeran:

La FEDERACIÓ DE PILOTA VALENCIANA té implantat un Sistema de Gestió de la Qualitat, la política de la qual té com a objectiu final i prioritari, aconseguir la lleialtat i la plena satisfacció dels seus clients mitjançant una atenció i servei adequats a tots els nivells.

Estem fent un gran esforç per dur a terme un pla de millora contínua, per això necessitem la seua col·laboració, li preguem conteste el qüestionari.

Agraïm de bestreta la confiança i el suport dipositat en nosaltres.

Data de l'activitat:	
Centre:	Codi del centre:
Professor responsable:	
Valoració de l'activitat:	Valoració de la gestió:

Per favor marque amb una "X" la resposta que consideres oportuna en cada una de les preguntes.

	Molt bona	Bona	Normal	A millorar	Mala
Satisfacció de la informació inicial rebuda					
Satisfacció del model de fitxa d'inscripció					
Satisfacció del temps de contestar a la sol·licitud					
Satisfacció en la entrevista o contacte inicial					
Satisfacció del material entregat					
Satisfacció de la proposta didàctica					
Satisfacció de la preparació de l'activitat					
Satisfacció del desenvolupament de l'activitat					
Satisfacció de l'actuació del coordinador					
Satisfacció de l'actuació del jugador					
Satisfacció de les propostes posteriors a la sessió					
Valoració final de l'activitat					
Valoració de l'enviament de la informació					
VALORACIÓ GENERAL DE L'ACTIVITAT					

OBSERVACIONS I/O COMENTARIS:

12. PROTOCOL FUNCIONAMENT GVA/FEDERACIÓ – CENTRES EDUCATIUS

- Totes les comunicacions per part de l'organització es faran per correu electrònic, mitjançant les adreces pilota_escola@gva.es i info@pilotaescola.es.
- En cas de tindre qualsevol dubte, us podeu adreçar a aquestes mateixes o als telèfons 96 192 20 09 (Coordinació de Pilota) / 96 374 95 58 (FPV).
- **Full de composició dels equips** que han sigut seleccionats pel centre. S'enviarà als correus electrònics info@pilotaescola.es / pilota_escola@gva.es. Aquests fulls s'originen en fer la inscripció a JOCSE* i caldrà remetre'ls **abans del dia 15 de febrer de 2019 a les 23:59**.

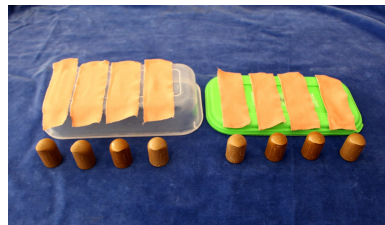
** En l'Annex III es troben les instruccions de l'aplicació informàtica JOCSE de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport. Aquest tràmit és necessari per què la mútua de la Conselleria cobrisca l'alumnat.*

- Només en la fase final, la Conselleria disposarà mitjà de transport per als centres que disten de Massalfassar i el requereixen per falta de mitjans.

ANNEX I: PROTECCIÓ PER A INICIACIÓ: COM ELABORAR UN GUANT

MATERIAL NECESSARI:

- 2 guants de jardiner
- 8 didals de plàstic (talla 18 - 21)
- 8 tires d'espardrap 2x10cm

ELABORACIÓ:

2.1 Preparem tot el material en una taula, amb les tires ja tallades

2.2 Posem el guant de la dreta a la mà i presentem el didal al primer dit

2.3 Agafem una tira d'espardrap i envoltam el didal, fixant amb la meitat de la tira el didal i amb l'altra meitat de la tira el guant

2.4 Repetim la mateixa operació amb els altres 3 dits (dit polze no portarà didal)

2.5 Repetim la mateixa operació amb l'altra mà.

ANNEX II: NORMATIVA COMPETICIÓ DE SECUNDÀRIA

La modalitat de joc del campionat és el Raspall. Exceptuant la fase *Intracentre*, la resta de fases del Programa “Pilota a l'Escola” estaran regides pel Reglament de Raspall dels Jocs Esportius de la Comunitat Valenciana (JECV) aprovat pel Consell Valencià de l'Esport, amb les següents modificacions:

1. Edat dels participants

Es permetrà la participació a tot l'alumnat matriculat en **1^r i 2ⁿ d'ESO** als Centres Educatius que han sigut acceptats com a participants en el programa “Pilota a l'Escola” dirigit a l'etapa de secundària. S'inclourà l'alumnat que està repetint curs.

2. Sistema de competició i planificació

Es disputarà en la modalitat de **Raspall** i tindrà la següent estructura:

1a fase: Intracentres (fins al 17 de febrer de 2019 a les 23:59)

El professor elegirà lliurement el sistema de competició i quins seran els equips que hi participen, però d'aquesta jornada haurà d'eixir un **màxim de 4 equips**.

En cas de no tindre suficient alumnat per a confeccionar 4 equips, es comunicarà a l'organització per estudiar la possibilitat d'acceptar un cinqué equip als centres que en tenen excés.

2a fase: Intercomarcal (del 20 de febrer al 4 d'abril)

La quantitat i distribució de les seus d'aquesta fase depén de la quantitat i procedència dels centres classificats. L'organització assignarà les seus distribuïdes per diferents comarques, que disposen de la infraestructura suficient per a abordar totes les necessitats. En l'edició 2018-19, hi haurà 8 seus per a distribuir tots els centres.

En aquesta fase hi haurà un tècnic del programa en cada seu per fer la funció de marxador i organitzador de la competició. Aquest tècnic resoldrà tots els dubtes i s'encarregarà de supervisar l'emplenament de les actes.

L'organització estudiarà quants equips de cada seu es classificaran per a la següent fase i ho comunicarà amb antelació, abans del 17 de febrer.

3a fase: Final (9 de maig)

Els participants d'aquesta fase seran els equips dels centres que hagen superat les dues fases anteriors. La localització de la seu serà Massalfassar, ja que disposem d'una infraestructura que cobreix les necessitats de la jornada.

En l'organització, coordinació i arbitratge de les partides hi haurà tècnics de la Federació.

Cal tindre en compte que aquesta competició té com a objectiu que l'alumnat gaudisca d'una matinal de convivència al voltant de la pilota mitjançant una competició. Caldrà tindre cura del caire educatiu que prenga la competició.

3. Reglament Tècnic

Horari:

Les jornades se celebraran en horari escolar, aproximadament de 9:00 a 14:00.

Instal·lació:

Traure	Falta	Quinze
		

Carrer de pilota: artificial o natural (*Conselleria d'Educació i Cultura. La Pilota Valenciana. Unitat Didàctica*)

Traure	Rest

Trinquet de pilota (*Conselleria d'Educació i Cultura. La Pilota Valenciana. Unitat Didàctica*)

Mesures de la pista:

En cas que no es disputen les partides en unes instal·lacions específiques de centre escolar, caldrà tindre en compte les següents consideracions:

- Llargària del carrer: 50 +/- 5 m i la Falta: a 25 +/- 3 m.
- Trinquet: les dimensions que aquest té per defecte. Sense «falta».
- Els jutges informaran dels aspectes tècnics als responsables i jugadors/es.

Pilotes i Pes:

Per al desenvolupament de les diferents fases, se li facilitarà al centre 5 pilotes de badana «Va de Bo» d'Agullent, de 27 grams. En qualsevol cas les pilotes deuen estar homologades per la Federació de Pilota, i amb el pes apropiat per la categoria.

Duració de les partides:

Per motius d'organització i fluïdesa en el transcurs de la jornada, les partides es jugaran a 20 jocs o a temps (15')*. En cas que no s'arriben a fer els 20 jocs amb el temps acotat, l'equip que tinga més jocs al seu marcador, serà el guanyador. Caldrà acabar el joc que s'estava disputant.

** Pot variar en qualsevol de les fases per motius organitzatius: mutu acord entre professors, nombre d'equips en la seu, etc. L'organització informará prèviament a responsables i jutges. Sempre es procurarà que l'alumnat tinga el màxim temps de compromís motor.*

Equips:

En el Campionat de Pilota a l'Escola els equips són mixtos (mínim una alumna, si l'equip és de tres jugadors i dues jugadores si és de més) i estan compostos per un màxim de 5 alumnes. Sempre hi haurà, almenys, una jugadora en joc.

Jugadors:

En la pista hi haurà un màxim de 3 jugadors per equip. Només en casos concrets que l'organització considere que les dimensions de la pista ho demanen, se'n permetran 4. Tots els jugadors **hauran d'anar rotant de posicions a cada joc, de manera ordenada i mai a conveniència**. Hauran d'avançar una posició per afavorir que tots experimenten les diferents posicions dins l'equip. L'ordre establert és el següent:

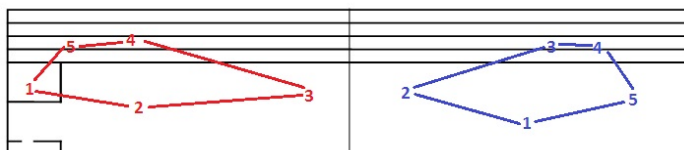
El rest passa de mitger / El mitger de punter / El punter es canvia per un dels companys que està fora / Qui entra, passa a ocupar la posició de rest.

Cada jugador dins del mateix equip haurà de dur una identificació a la samarreta amb un número de l'1 al 5. Sempre estaran ordenats dins la pista, no poden estar jugant el 2, el 4 i el 5. Un exemple de rotació seria:

Joc 1

Equip roig 1 – 2 – 3

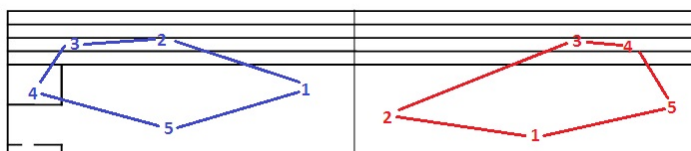
Equip blau 5 – 1 – 2

Joc 2 (després de la rotació)

Equip blau 4 – 5 – 1

Equip roig 5 – 1 – 2

Equipatge:

Els jugadors hauran de vestir amb roba d'esport. El pantaló haurà de ser blanc, blau fosc o negre. Intentar uniformitzar el color de la samarreta de l'alumnat, bé per centres, bé per equips.

En la fase final, deuran anar uniformats adequadament amb la samarreta corporativa del Programa que se'ls lliurarà eixe mateix dia.

Puntuació:

L'objectiu és aconseguir quatre quinzes (15, 30, Val i joc) per aconseguir el joc. En Pilota a l'escola, com que les partides es disputen a temps, no es pujarà i es baixarà, és a dir, de Val a Val, s'aconseguirà el joc. A cada joc els equips s'intercanviaran els papers, és a dir, l'equip que estava al traure passarà al rest i el del rest al traure.

Jutges:

Els homes bons/jutges, a més de marxar les partides, poden parar el joc per donar consells didàctics i pràctics als participants per decidir la tàctica a utilitzar o millorar el gest tècnic. A partir de la fase intercomarcal, hi haurà tècnics federatius que actuaran com a jutges.

Desenvolupament del joc

És una modalitat de joc directe que es caracteritza pel fet que no hi ha límit de bots. Es pot jugar al trinquet i al carrer. La diferència en el reglament ve donada per les característiques del terreny de joc.

- Inici del quinze:

Per iniciar el quinze, el jugador més endarrerit en un extrem predeterminat de la pista, efectua el *traure*. Aquest es fa botant la pilota, dins del dau (trinquet) o darrere la línia del *traure* (carrer), i colpejant-la de cara a l'equip contrari. Si la *treta* es realitza fent botar la pilota prèviament darrere de la *línia de traure*, es pot colpejar a l'altura que es desitge. Si es fa sense botar la pilota o raspant directament des del terra, haurà de ser des de darrere de la línia del traure. Al trinquet no hi ha línia de *falta* que obligue a fer que la pilota bote, almenys una vegada, abans d'ultrapassar-la en la treta, en canvi al carrer sí. En cas que la pilota bote per primera vegada darrere de la *línia de falta*, es considerarà *falta*, però la primera de cada joc comptarà com a «mitja», i per tant, no comptabilitzarà en el marcador, és a dir, es disposarà d'una mitja per joc. La mateixa penalització hi haurà si, al trinquet, la pilota anara directament dalt l'escala.

- Desenvolupament:

Una vegada iniciat el quinze amb la treta, l'objectiu és colpejar el parament de fons (al trinquet) o ultrapassar la *línia de quinze* i de *traure* (al carrer) de l'equip contrari. En aquesta modalitat no importa si la pilota va rodant o pega diversos bots, ara bé, al trinquet si la pilota rebotja al parament de fons, s'ha de tornar al primer bot (si no

n'havia pegat cap) o a l'aire (si ja havia botat). Una altra peculiaritat del trinquet és que si la pilota colpeja a l'escala on està el públic, aquesta es considera que està parada. Aleshores un jugador l'ha d'agafar i col·locar enmig del trinquet, a l'altura on el mòbil ha contactat amb el públic o l'escala, i raspar-la amb la mà dominant. El mateix ocorrerà si al carrer la pilota es parara dins d'una portalada o entre el públic.

** En cap cas es pot fer "coveta" (tapar la pilota amb les mans dificultant a l'adversari la raspada), posar-se davant del jugador que es disposa a colpejar, o deixar passar la pilota per davall les cames, etc. La pilota és un esport jugat per gent honrada que vol guanyar per ser millor que l'altre, no per fer més trampes. Per tant, sempre cal afavorir el desenvolupament normal del joc.*

4. Sistema de classificació

Cada **victòria** sumarà *2 punts* i la **derrota** *1 punt*. Com que les partides es juguen amb límit de temps, en cas d'**empat**, se li sumarà *1 punt* a cada equip.

Nombre d'equips classificats en cada seu:

Total 16 equips per a la final

20 de febrer UPV → 2 equips

26 de febrer Canals → 2 equips

7 de març Xeraco → 2 equips

5 de març Dénia → 1 equip

20 de març Petrer → 2 equips

22 de març Ontinyent → 2 equips

27 de març El Campello → 1 equip

2 d'abril Castelló → 1 equip

4 d'abril Massalfassar → 2 equips

10 d'abril Montcada → 1 equip

Criteris per a la classificació:

1r) Punts totals

2n) Diferència de jocs: major diferència (jocs a favor – jocs en contra)

3r) Jocs a favor

4t) Jocs en contra

Resultats, actes i documentació:

Els professors hauran de signar cada resultat i el full d'assistència.

5. Premis

Es farà entrega d'un lot de 5 pilotes de badana «Va de bo» a cada centre participant. A més, els centres participants aspiren a aconseguir els següents premis:

1^r premi → Excursió al Museu de la pilota de Genovés (inclourà el preu d'un autobús i l'entrada al Museu)

2ⁿ premi → 150 € en material esportiu de l'FPV

3^r premi → 75 € en material esportiu de l'FPV

ANNEX III: TUTORIAL JOCSE

En primer lloc, cal donar-se d'alta com a centre escolar, anomenant un responsable, seguint el següent enllaç:

<https://appweb1.edu.gva.es/jocse/comun/form-captcha.zul>

A continuació, caldrà donar d'alta als alumnes a l'aplicació:

JOCSE
Jocs Esportius de la Comunitat Valenciana

Enig Giner, Manel
(445274222C)
Últim Accés:
14/03/2018 08:57

Agrupació Esportiva José V. Riera
Calatayud, El Nel

Valencià

Gestió - Canvi de Contrasenya - Eixir de l'Aplicació

Les teues Dades

Mantén actualitzats tu mateixes les dades de la teua entitat, i que s'utilitzaran per a estar en contacte amb tu per a qualsevol tema relacionat amb els processos d'inscripció i participació en les competicions. Pots mantindre les dades d'Adreça de la teua entitat, les dades dels responsables de cara a les competicions en què participes, les dades de contacte, incloent-hi telèfons, correus electrònics, webs etc...

[Opció Menú: Gestió > Dades Entitat](#)

Inscripció d'Equips

Confecciona les inscripcions amb els equips o participants que vas a presentar a cadascuna de les disciplines i categories que s'ofereixen dins de l'àmplia oferta del JocsEsportius. En la inscripció hauràs d'establir l'Esport, Categoria, Entitat Organitzadora i la llista d'esportistes inclosos.

[Opció Menú: Gestió > Inscripcions > Inscripcions Acció: Nova, Editar](#)

Presentació d'Inscripcions

Des de la mateixa llista d'inscripcions, una vegada s'haja completat totes les dades necessàries, podràs realitzar la Presentació Telemàtica a l'Entitat Organitzadora que establisques, entrant a participar al procés de gestió de competicions.

[Opció Menú: Gestió > Inscripcions > Inscripcions Acció: Presentar](#)

Impressió documentació

Una vegada presentada des d'este sistema es pot obtenir el full d'inscripció omplida, així com las fitxes dels esportistes una vegada validada la sol·licitud per part de l'entitat organitzadora.

[Opció Menú: Gestió > Inscripcions > Inscripcions Acció: Informe Fitxa, Informe Llicències](#)

Registre d'Esportistes

Des d'ací es pot gestionar les dades personals dels esportistes que s'inclouran en les inscripcions, mitjançant una fitxa en la qual s'inclouran les dades d'identitat, adreces, dades de contacte, fotografia, etc...

[Opció Menú: Gestió > Fitxes Personals](#)

<https://appweb1.edu.gva.es/jocse/login.zul> Cal anar a **Registre d'Esportistes** per introduir a l'alumnat.

- Es requereix: Noms i cognoms, Número d'Identificació de l'Alumne (NIA) o DNI, data de naixement i nacionalitat.
- Si ens diu que ja està enregistrat, és perquè participa en els JECV amb alguna activitat extraescolar: futbol, bàsquet, etc.

Registre d'Esportistes

Des d'ací es pot gestionar les dades personals dels esportistes que s'inclouran en les inscripcions, mitjançant una fitxa en la qual s'inclouran les dades d'identitat, adreces, dades de contacte, fotografia, etc...

[Opció Menú: Gestió > Fitxes Personals](#)

➤ Observacions: *la competició forma part dels 36 Jocs Esportius de la CV i «l'entitat organitzadora» la **Federació de Pilota Valenciana, Pilota a l'Escola Secundària**. Es juga en categoria **Infantil Mixta**, dins l'àmbit de **Promoció**.*

A continuació, **es creen els equips**. En introduir el DNI o NIA, ens apareixerà l'alumne.

Inscripció d'Equips

Confecciona les inscripcions amb els equips o participants que vas a presentar a cadascuna de les disciplines i categories que s'ofereixen dins de l'àmplia oferta del JocsEsportius. En la inscripció hauràs d'establir l'Esport, Categoria, Entitat Organitzadora i la llista d'esportistes inclosos.

Opció Menú: Gestió > Inscripcions > Inscripcions Acció: Nova, Editar

Per finalitzar el tràmit, cal **presentar les inscripcions**, de manera que quede formalitzat.
En cas de no fer-ho, no tindrà validesa.

Presentació d'Inscripcions

Des de la mateixa llista d'inscripcions, una vegada s'haja completat totes les dades necessàries, podràs realitzar la Presentació Telemàtica a l'Entitat Organitzadora que establisques, entrant a participar al procés de gestió de competicions.

Opció Menú: Gestió > Inscripcions > Inscripcions Acció: Presentar